

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS REFORMOS ĮSTATYMO NR. I-1607 8, 9, 15, 16, 17, 18, 19 IR 20 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2023 m. birželio 29 d. Nr. XIV-2125
Vilnius

1 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Valstybinių draustinių, valstybinių parkų ir biosferos stebėsenos teritorijose esančių draustinių, rekreacinių zonų teritorijose esanti valstybinė žemė neparduodama, išskyrus atvejus, kai parduodami namų valdų, asmeninio ūkio, taip pat mėgėjų sodo ir sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemės sklypai bei tarp privačios žemės sklypų įsiterpę žemės ūkio veiklai tinkami naudoti ne didesni kaip 1 ha žemės plotai. Šie įsiterpę žemės plotai privačion nuosavybėn be aukciono gali būti parduodami tik gretimų žemės sklypų savininkams, nesilaikant šio įstatymo 10 straipsnyje nustatytos eilės.“

2 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 9 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Miesto gyvenamosiose vietovėse (iki 1995 m. birželio 1 d. miestams priskirtoje teritorijoje), išskyrus Neringos miestą, fiziniams asmenims, turintiems nuosavybės teise priklausančius gyvenamuosius namus, parduodami jų namų valdų naudojami žemės sklypai, pažymėti namų valdos techninės apskaitos bylose, teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytų ribų, bet ne didesni kaip 0,2 ha Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Palangoje, Birštone ir ne didesni kaip 0,3 ha – kituose miestuose. Parduodamo žemės sklypo plotas Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) vadovo ar jo įgalioto administracijos padalinio vadovo sprendimu gali būti padidintas, bet ne daugiau kaip atitinkamai iki 0,3 ha arba iki 0,4 ha ir parduotas visas naudojamas namų valdos žemės sklypas, jeigu šio žemės sklypo arba jo dalies pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus nenumatoma panaudoti miesto ūkio, visuomenės poreikiams ar individualiai statybai suformavus atskirą atidalijamą žemės sklypą.“

2. Pakeisti 9 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Jeigu gyvenamasis namas priklauso keliems savininkams, fiziniams asmenims parduodamas bendras namų valdos naudojamas žemės sklypas, pažymėtas namų valdos techninės apskaitos byloje ir teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose, bet ne didesnis kaip 0,2 ha Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Palangoje, Birštone ir ne didesnis kaip 0,3 ha – kituose miestuose. Parduodamo žemės sklypo plotas Nacionalinės žemės tarnybos vadovo ar jo įgalioto administracijos padalinio vadovo sprendimu gali būti padidintas iki naudojamo namų valdos žemės sklypo viso ploto, bet negali būti didesnis kaip atitinkamai 0,2 ha arba 0,3 ha kiekvienam gyvenamojo namo dalies savininkui, jeigu šio žemės sklypo arba jo dalies pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus nenumatoma panaudoti miesto ūkio, visuomenės poreikiams ar individualiai statybai suformavus atskirą atidalijamą žemės sklypą.“

3 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 15 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Į piliečiui gražinamos natūra žemės, miško arba perduodamą neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtam žemės, miško sklypui plotą įskaitomas tokio pat dydžio jo privatizuojamas namų valdos (išskyrus namų valdas, už kurias nustatyta tvarka įmokėtos įmokos) žemės sklypas bei nustatyta tvarka skirtas ir naudojamas piliečio asmeniniam ūkiui žemės sklypas (išskyrus skirtus ir naudojamus piliečio asmeniniam ūkiui žemės sklypus, už kuriuos nustatyta tvarka ir sąlygomis įmokėtos įmokos). Piliečių, kuriems sugrąžinta žemė arba kurie turi teisę susigrąžinti didesnę kaip 3 ha žemės ūkio naudmenų plotą toje kadastro vietovėje, kurioje yra jų naudojama asmeninio ūkio žemė, naudojamas asmeninio ūkio žemės sklypas gali būti mažinamas iki Nacionalinės žemės tarnybos vadovo ar jo įgalioto administracijos padalinio vadovo sprendimu nustatyto dydžio ir įskaitomas į jiems sugrąžinamos žemės plotą.“

4 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 16 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Žemės reformą įgyvendina Nacionalinė žemės tarnyba. Sprendimus gražinti, perduoti, suteikti nuosavybėn neatlygintinai ir perduoti valstybinę žemę priima Nacionalinės žemės tarnybos vadovas ar jo įgaliotas administracijos padalinio vadovas. Valstybinė žemė išnuomojama ar perduodama naudotis Civilinio kodekso ir Žemės įstatymo nustatyta tvarka.“

2. Pakeisti 16 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Žemės reformos žemėtvarkos projektus gali rengti Europos Sąjungos valstybių narių ar Europos ekonominės erdvės valstybių (toliau – valstybė narė) piliečiai, kiti fiziniai asmenys, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktų jiems suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis,

valstybėje narėje įsteigti juridiniai asmenys ar kitos organizacijos, ar jų padaliniai. Valstybių narių piliečiai, kiti fiziniai asmenys, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktų jiems suteiktomis judėjimo teisėmis, gali rengti žemės reformos žemėtvarkos projektus turėdami jiems nustatyta tvarka išduotus kvalifikacijos pažymėjimus žemės reformos žemėtvarkos projektams rengti (toliau – kvalifikacijos pažymėjimas) arba kitos valstybės narės išduotą kvalifikacijos pažymėjimą ar kitą dokumentą, kuriuo suteikiama teisė rengti žemės reformos žemėtvarkos projektus. Valstybėse narėse įsteigti juridiniai asmenys ar kitos organizacijos, ar jų padaliniai gali rengti žemės reformos žemėtvarkos projektus, kai jų specialistas, dirbantis pagal darbo ar civilinę sutartį ir rengiantis žemės reformos žemėtvarkos projektus, turi jam nustatyta tvarka išduotą kvalifikacijos pažymėjimą arba kitos valstybės narės išduotą kvalifikacijos pažymėjimą ar kitą dokumentą, kuriuo suteikiama teisė rengti žemės reformos žemėtvarkos projektus. Jeigu valstybės narės pilietis, kitas fizinis asmuo turi kitos valstybės narės kompetentingos institucijos išduotą kvalifikacijos pažymėjimą arba kitą dokumentą, įrodantį, kad jis turi teisę rengti žemės reformos žemėtvarkos projektus, reikalavimas tokį pažymėjimą gauti iš naujo netaikomas. Šio įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje nurodytą žemės reformos žemėtvarkos projekto sprendinių koregavimą gali atlikti ir Žemės įstatymo 41 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodyti asmenys, turintys kvalifikacijos pažymėjimus žemės reformos žemėtvarkos projektams rengti.“

3. Pakeisti 16 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Kvalifikacijos pažymėjimai išduodami neterminuotam laikui asmenims, turintiems aukštąjį išsilavinimą, ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo srityje, išlaikiusiems profesinių žinių, susijusių su žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimu, patikrinimo testą. Profesinių žinių, susijusių su žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimu, patikrinimo testas organizuojamas Vyriausybės nustatyta tvarka.“

5 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 17 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„17 straipsnis. Prašymų įsigyti valstybinės žemės ar ja naudotis nagrinėjimas

Prašymus susigrąžinti nuosavybėn, gauti nuosavybėn neatlygintinai ir pirkti valstybinę žemę, mišką ir vandens telkinius nagrinėja ir sprendimus priima Nacionalinė žemės tarnyba. Prašymus išsinuomoti valstybinę žemę ir naudotis valstybine žeme nagrinėja ir sprendimus priima Nacionalinė žemės tarnyba, savivaldybių tarybos ar kita įstatymų nustatyta institucija Civilinio kodekso ir Žemės įstatymo nustatyta tvarka.“

6 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 18 straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„18 straipsnis. Skundų dėl žemės reformos vykdytojų sprendimų ir (ar) dėl valstybinės žemės patikėtinių veiklos, susijusios su valstybinės žemės patikėjimo teisės įgyvendinimu, pateikimo ir nagrinėjimo tvarka“.

2. Pakeisti 18 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Skundus dėl žemės reformos metu suformuotų žemės sklypų tinkamumo, žemės privatizavimui, nuomai ir perdavimui neatlygintinai naudotis parengtų dokumentų ir įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų neatitikties iki sprendimo dėl valstybinės žemės įsigijimo, nuomos ar perdavimo neatlygintinai naudotis priėmimo nagrinėja Nacionalinės žemės tarnybos administracijos padaliniai.“

3. Pakeisti 18 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Nacionalinės žemės tarnybos administracijos padalinių vadovų sprendimai ir veiksmai ar neveikimas, išskyrus sprendimus atkurti nuosavybės teises, suteikti žemės sklypą nuosavybėn neatlygintinai, parduoti, išnuomoti ar perduoti naudotis neatlygintinai žemės sklypą, skundžiami Nacionalinės žemės tarnybos vadovui išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka.“

4. Pripažinti netekusia galios 18 straipsnio 5 dalį.

5. Pakeisti 18 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Skundas Nacionalinės žemės tarnybos vadovui paduodamas per 20 darbo dienų nuo skundžiamo Nacionalinės žemės tarnybos administracijos padalinio vadovo sprendimo įteikimo suinteresuotam asmeniui, atliktų veiksmų ar atsisakymo juos atlikti (neveikimo) dienos. Jeigu suinteresuotas asmuo praleidžia nustatytą skundo padavimo terminą dėl priežasčių, kurias Nacionalinės žemės tarnybos vadovas pripažįsta svarbiomis, šis terminas Nacionalinės žemės tarnybos vadovo sprendimu gali būti atnaujintas. Su pareiškimu dėl skundo padavimo termino atnaujinimo turi būti pateikiamas ir skundas, kurio padavimo terminas praleistas.“

6. Pakeisti 18 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Jeigu nustatoma, kad sprendimai dėl nuosavybės teisių į žemę atkūrimo ar valstybinės žemės suteikimo nuosavybėn neatlygintinai, pardavimo, nuomos, perdavimo neatlygintinai naudotis priimti pažeidžiant įstatymų nustatytą tvarką ir jeigu dėl to nekyla ginčų, sprendimą gali panaikinti arba pakeisti jį priėmęs Nacionalinės žemės tarnybos vadovas ar jo įgaliotas administracijos padalinio vadovas.“

7. Papildyti 18 straipsnį 11 dalimi:

„11. Skundus dėl valstybinės žemės patikėtinių veiklos, susijusios su valstybinės žemės patikėjimo teisės įgyvendinimu, Nacionalinė žemės tarnyba nagrinėja Žemės įstatymo nustatyta tvarka.“

7 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 19 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Žemės reformai reikalingi žemės reformos žemėtvarkos projektai rengiami ir tvirtinami Vyriausybės nustatyta tvarka pagal aplinkos ministro tvirtinamą metodiką. Kai priėmus sprendimą dėl žemės reformos žemėtvarkos projektui rengti parinktos teritorijos ribų patvirtinimo pateikta iki 10 prašymų atkurti nuosavybės teises į žemę, mišką ir vandens telkinius, suteikti nuosavybėn neatlygintinai, parduoti, išnuomoti, perduoti neatlygintinai naudotis ar patikėjimo teise valstybinę žemę, aplinkos ministro nustatyta tvarka pagal šio įstatymo 10 straipsnyje nustatytą eiliškumą rengiami žemės sklypų planai, kurie prilyginami žemės reformos žemėtvarkos projektams.“

2. Pakeisti 19 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Žemės sklypų, suprojektuotų grąžinti natūra bendrosios nuosavybės teise, padalijimo projektai rengiami piliečių lėšomis aplinkos ministro nustatyta tvarka.“

3. Papildyti 19 straipsnį 3¹ dalimi:

„3¹. Žemės reformos žemėtvarkos projektai ar jiems prilyginami žemės sklypų planai, kuriuose projektuojami žemės sklypai, piliakalniams ir kitoms nekilnojamosioms kultūros vertybėms tvarkyti ir apsaugoti gali būti rengiami ir įgyvendinami valstybės lėšomis, kai gauti savivaldybių administracijų prašymai perduoti savivaldybėms šiuos sklypus patikėjimo teise.“

4. Pakeisti 19 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Žemės reformos žemėtvarkos projektams rengti parinktų teritorijų ribas ir šių projektų parengimo terminus tvirtina Nacionalinės žemės tarnybos vadovas ar jo įgaliotas administracijos padalinio vadovas.“

8 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„20 straipsnis. Žemės reformos žemėtvarkos projektų svarstymo, derinimo, tikrinimo, tvirtinimo ir koregavimo tvarka

1. Apie žemės reformos žemėtvarkos projektus skelbiama viešai. Šie projektai svarstomi ir derinami žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo metodikoje nustatyta tvarka, atsižvelgiant į fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, savivaldybių ir valstybės interesus ir nepažeidžiant jų teisių, užtikrinant gamtos ir jos išteklių apsaugą, atsižvelgiant į aplinkosaugos ir paveldosaugos reikalavimus. Suderintus ir Nacionalinės žemės tarnybos patikrintus žemės reformos žemėtvarkos projektus tvirtina Nacionalinės žemės tarnybos vadovas ar jo įgaliotas administracijos padalinio vadovas.

2. Patvirtinto žemės reformos žemėtvarkos projekto sprendinių koregavimą aplinkos ministro tvirtinamoje žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo metodikoje nustatyta tvarka Nacionalinė žemės tarnyba organizuoja šiais atvejais:

1) nustačius žemės reformos žemėtvarkos projekto sprendinių technines klaidas – skaičiavimo, faktinių duomenų neatitiktis šio projekto sprendiniams ar kitas klaidas, kurias galima ištaisyti nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų ir nesuvaržant trečiųjų asmenų teisių ir teisėtų interesų, arba gavus šių asmenų rašytinius pritarimus (susitarimus) dėl šio projekto sprendinių koregavimo;

2) kai formuojant žemės sklypą Žemės įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 8 punkte nurodytais atvejais nebuvo žemės reformos žemėtvarkos projekte nustatyti servitutai. Nustatant servitutus šiame punkte nurodytais atvejais, žemės sklypo, kuriame nustatomas servitutas, savininko arba valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas dėl žemės reformos žemėtvarkos projekto sprendinių ir jų įgyvendinimo neprivalomas.“

9 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2024 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda